

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/332/2021
Identifikačné číslo spisu:	7219202034
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7219202034.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Ing. S. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, G. zast. JUDr. Jozefom Koľom, advokátom so sídlom Toryská 6, Košice proti žalovanej: Mestská časť Košice - Západ, so sídlom Trieda SNP 39, Košice zast. JUDr. Miroslavom Katunským, advokátom so sídlom Floriánska 16, Košice, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 42C/2/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19. mája 2021, sp.zn. 5Co/153/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo dňa 26. marca 2020 č.k. 42C/2/2019-72 tak, že žalobu zamietol, žalovanú zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania vo vzťahu k nároku na náhradu škody a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanej trovy konania vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

2. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 10.000,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol vychádzajúc zo zistenia, že žalobca sa v konaní domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť na základe nezákonného rozhodnutia Mestského zastupiteľstva žalovanej, ktorým Mestské zastupiteľstvo schválilo zníženie jeho pracovného úväzku ako A. mestského úradu v rozsahu 0,5, následne uznesením Mestského zastupiteľstva zo 14.11.2007, ktorý, bolo potvrdené a dohodou o zmene pracovných podmienok z 31.12.2007, predmetom ktorej bola zmena pracovného úväzku ako A. žalovanej v rozsahu 0,5. Najvyšší súd SR rozsudkom zo 16.12.2009 zrušil bod 2 uznesenia žalovanej z 30.10.2007, ktorým bolo rozhodnuté o znížení pracovného úväzku žalobcu na pracovnom mieste A. na úväzok 0,5. Z uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nezákonné rozhodnutie žalovanej priamo súviselo so znížením pracovného úväzku žalobcu na polovicu, lebo bolo priamo príčinou toho následku, ktorý sa

prejavil vo forme uzavretia dohody o zmene pracovných podmienok. Nezákonné rozhodnutie žalovanej teda považoval z vecného i časového hľadiska za príčinu zníženia pracovného úväzku žalobcu, a tým aj príčinu následkov s ním spojených. Tieto následky sa prejavili v materiálnej sfére žalobcu, napríklad znížením jeho mzdy. Súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že znížením pracovného času na polovicu bola dehonestovaná jeho pozícia A., a tým aj jeho pracovná pozícia. Skrátene pracovného úväzku a niektoré vyjadrenia poslancov v médiách vyzneli, že pre chod úradu je potrebný menej ako referent. Ako vedúci úradu mal menší pracovný úväzok ako jeho podriadený a uvedená situácia tak znevážila jeho pracovné postavenie. Súd uveril tvrdeniu žalobcu, že takúto dehonestáciu vnímali tak jeho podriadení, ako aj tretie subjekty spolupracujúce s orgánmi žalobcu. Podľa názoru súdu nepriaznivé dôsledky sa prejavili aj v rodine žalobcu, a to z dôvodu zníženia jeho príjmu. Za najväčší dopad nezákonného rozhodnutia žalovanej považoval v oblasti jeho psychickej traumy. Bol teda toho názoru, že zadosťučinenie priznané žalobcovi podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. nie je postačujúce, a to s ohľadom na osobu žalobcu, rozsah a závažnosť ujmy vzniknutej v oblasti jeho pracovného, rodinného a súkromného života. Bez povšimnutia súdu neostala ani tá skutočnosť, že žalovaná k náprave protiprávneho stavu spôsobeného nezákonným rozhodnutím neprišlo ani vtedy, keď už na základe rozhodnutia súdov bolo jasné, že predmetné uznesenie je nezákonné. Súd zamietol žalobu v časti ohľadom zaplatenia sumy 5.000,- eur vzhľadom na to, že žalobca nemajetkovú ujmu uplatňoval aj z toho dôvodu, že u neho došlo k zmene v spôsobe spoločenského života, čo v konaní preukázané nebolo. Z rovnakého dôvodu zamietol žalobu aj v časti, v ktorej sa žalobca domáhal uverejnenia ospravedlnenia v denníku Korzár a na webovom sídle žalovanej. Zadosťučinenie vo forme verejného ospravedlnenia by malo zahŕňať ujmu spôsobenú poškodením občianskej cti, spôsobenú poškodením dobrej povesti a poškodením dobrého mena. V prejednávacom prípade bol súd toho názoru, že žiadna z takýchto okolností preukázaná nebola. Nebolo preukázané, že by vo vzťahu k nemu sa zmenil správanie tretích osôb a rovnako nebolo preukázané, že v spoločnosti utrpela jeho vážnosť, česť a dobré meno.

3. Odvolací súd poukázal na to, že žalobca si uplatňoval jednak skutočnú škodu a zároveň aj nemajetkovú ujmu, ktorá mu mala vzniknúť na základe nezákonného rozhodnutia žalovanej, uznesenia z 30.10.2007, ktoré bolo následne zrušené rozhodnutím NS SR sp. zn. 6Sžo/121/2009. Z dôvodov uvedeného rozhodnutia je zrejmé, že dôvodom, pre ktoré bolo uznesenie Mestského zastupiteľstva zrušené bolo to, že nebolo v kompetencii Miestneho zastupiteľstva žalovanej rozhodovať o skrátene pracovného úväzku žalobcu ako A. okresného úradu, nakoľko nemá postavenie štatutárneho orgánu v pracovno-právnych vzťahoch zamestnancov mestskej časti. Žalobca nárok na nemajetkovú ujmu odôvodnil tým, že v jeho prípade nezákonným rozhodnutím žalovanej došlo k vzniku mu vážnej ujmy vo sfére spoločenského uplatnenia, s čím sa odvolací súd nestotožnil.

4. Nemajetková ujma v peniazoch sa uhrádza iba za predpokladu, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Odvolací súd bol toho názoru, že v danej veci samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ale aj v rozhodnutiach prvoinštančného a odvolacieho súdu je dostatočným zadosťučinením, a to vzhľadom na to, že nezákonné rozhodnutie bolo zrušené a následnými rozhodnutiami došlo k plnej náprave protiprávneho stavu. Navyše samotné rozhodnutie žalovanej o organizačnej zmene nie je samo osebe spôsobilé vyvolať zásah tvrdený žalobcom v oblasti jeho pracovného, rodinného a súkromného života. Je tomu tak preto, že v rámci vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že rozhodnutím o znížení úväzku na polovicu došlo k ujme v oblasti jeho pracovného života, resp. ďalšieho spoločenského uplatnenia, rodinného či súkromného života. Zníženie pracovného úväzku nemalo vplyv na pracovnú kariéru žalobcu a priznaním mu nároku na náhradu skutočnej škody došlo k odstráneniu následkov v oblasti jeho pracovného života. Možno teda konštatovať, že vyslovenie porušenia práv žalobcu v spojení so zrušením nezákonného rozhodnutia zabezpečuje pre žalobcu plnú satisfakciu, preto jeho finančná požiadavka na náhradu nemajetkovej ujmy nie je oprávnená.

5. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 421 CSP.

6. Namietol, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď

pri rozhodovaní o nároku na nemajetkovú ujmu podľa zák. č. 514/2003 Z. z. vec posúdil tak, že nie sú splnené predpoklady, resp. podmienky pre priznanie nemajetkovej ujmy, ktoré zákon stanovuje v § 17 ods. 2. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí, bez bližšieho odôvodnenia, iba konštatoval, že zníženie pracovného úväzku nemalo vplyv na pracovnú kariéru dovolateľa a priznaním nároku na náhradu skutočnej škody došlo k odstráneniu následkov v oblasti jeho pracovného života. Príčinná súvislosť bola preukázaná a súd prvej inštancie dostatočne zhodnotil dôvody splnenia zákonných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy v dvoch tretinách nároku.

7. Odvolací súd údajne opomenul skutočnosť, že dovolateľ v pozícii A. sa bez svojho zavinenia dostal do situácie, keď bolo protiprávne rozhodnuté o dehonestovaní jeho funkcie a jeho osoby zároveň. Atmosféra, ktorú poslanci vytvorili, bola znevažujúca. Túto atmosféru sledovali na úrovni Mesta Košice, resp. Košického kraja aj médiá. Atmosféra, keď dovolateľ ako A., viedol obecný úrad a jeho chod po dobu viac ako dvoch rokov na polovičný úväzok, s plnou zodpovednosťou, bola dehonestujúca a znevažujúca, a to tak vnútri úradu, ako aj na úrovni Mesta Košice a vo vzťahu k tretím osobám pri riešení agendy. Už skutočnosť, že podriadení zamestnanci dovolateľa pracovali na plný úväzok sama o sebe vypovedá o znevážení postavenia a prostredí, v ktorom svoju prácu vykonával po uvedenú dobu. Tieto okolnosti po celý čas negatívne pôsobili na psychiku dovolateľa, resp. jeho psychické zdravie. Vzhľadom na skutočnosť, že podľa § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. sa pri nároku na nemajetkovú ujmu prihliada na osobu poškodeného, dovolateľ mal zato, že v konaní dostatočným spôsobom preukázal svoju bezúhonnosť a životopis, ktorý svedčí o tom, že počas pracovnej kariéry zastával vedúce, resp. vysoké riadiace pozície.

8. Dovolať navrhoval, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil a priznal dovolateľovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000,- eur a rozhodol o trovách konania alebo aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu s vyslovením právneho názoru, že v predmetnej veci došlo u žalobcu k vzniku nemajetkovej ujmy a boli splnené podmienky pre uplatnenie postupu podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003.

9. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na to, že dovolanie nemá zákonom požadované náležitosti, keď dovolateľ neuviedol v súlade s ktorým písmenom § 421 ods. 1 CSP podáva dovolanie, pričom uvedené nie je možné vyrozumiť ani z obsahu dovolania. Z dovolania je zrejmé, že dovolateľ iba nesúhlasí ako odvolací súd právne posúdil skutkové okolnosti tohto konkrétneho prípadu. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd dovolanie odmietol.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

12. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi

ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 432 až § 435 CSP. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie vecí, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu, teda nie o skutkovú otázku. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; inak by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP (3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

14. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 CSP dôvodiac, že odvolací súd nesprávne posúdil splnenie podmienok na náhradu nemajetkovej ujmy, avšak neidentifikoval konkrétnu právnu otázku a neuviedol či rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od otázky pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo od otázky ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo od otázky ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. označiť rozdielnu rozhodovaciu prax a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v citovanom ustanovení (3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

15. Dovolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022, ktorý uviedol, že „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie vecí, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020).“

16. Dovolateľ teda uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP nevymedzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP; nenastolil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ani neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia, ale iba predostrel skutkové tvrdenia spochybňujúce správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolací súd dodáva, že z napadnutého uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že tento mal za to, že práva dovolateľa boli porušené, avšak považoval za dostačujúce samotné konštatovanie porušenia práva dovolateľa v rozhodnutí NS SR

a v rozhodnutiach prvoinštančného a odvolacieho súdu, a to vzhľadom na to, že nezákonné rozhodnutie bolo zrušené pre nedostatok právomoci a následnými rozhodnutiami došlo k plnej náprave protiprávneho stavu a v rámci vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že rozhodnutím o znížení úväzku na polovicu došlo k ujme v oblasti jeho pracovného života, resp. ďalšieho spoločenského uplatnenia, rodinného či súkromného života, keď uvedené zníženie pracovného úväzku nemalo vplyv na pracovnú kariéru žalobcu a priznaním mu nároku na náhradu skutočnej škody došlo k odstráneniu následkov v oblasti jeho pracovného života. Pokiaľ dovolateľ konštatoval, že sa nemožno stotožniť so záverom odvolacieho súdu, že samotné konštatovanie porušenia práva bolo vzhľadom na jemu spôsobenú ujmu dostatočným zadosťučinením, týmto vyjadril iba svoj nesúhlas so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, a vychádzajúc i z § 124 ods. 1 CSP neformuloval právnu otázku, ktorá by mohla byť predmetom dovolacieho prieskumu.

17. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.